

Otázka: Služby letecké a železniční dopravy

Předmět: Doprava

Přidal(a): Kulihrášek

SPECIFIKA LETECKÉ DOPRAVY:

- Letecká doprava je nejrychlejší způsob přepravy, který umožňuje rychlé spojení i mezi značně vzdálenými místy
- Kromě vysoké přepravní rychlosti se vyznačuje pohodlím a kulturou cestování (ta je odstupňována ještě v závislosti na letové třídě) a kapacitou

- Nevýhodou jsou vysoké provozní náklady odrážející se ve vysoké ceně letenek
- Nevýhodou je také vzdálenost letiště od center měst a středisek CR
- Další nevýhodou je negativní vliv na životní prostředí
- Mohou být i např. fobie, riziko terorismu, omezení zavazadel,

KLASIFIKACE LETECKÝCH SPOLEČNOSTÍ:

1) **Klasické aerolinie:**

- Vlajkové, národní, pouze 1 v zemi = výsadní postavení, někdy státní
- **Největší aerolinky:** Lufthansa, British Airways, Emirates, Air France, Delta Airlines

- **České aerolinie:** ČSA, Travel Service, Fisher Air, silně zadlužené, nachází se v krachu
 - 44% akcií ČSA odkoupili Ioni Korean Air
 - 34% akcií má letos odkoupit Travel Service - nákup musí schválit EU
 - 20% akcií drží stát skrze dočasný Český aeroholding
 - **Funkce IATA:** Mezinárodní asociace leteckých dopravců, kteří mají sjednanou výjimku, aby mohli spolu konzultovat ceny prostřednictvím této organizace, tarify a prodej letenek
 - **Aliance:** komerční sdružení leteckých společností. Hlavním cílem vzniku bylo vzájemné propojení rezervačních systému a sdílení jednotlivých spojů více společnostmi, časová návaznost dálkových spojů na regionální.
- Star Alliance, Skyteam (členem ČSA) a Oneworld.

2) **Diskontní aerolinie:**

- Nízkonákladové, maximální využití letadel
- Velmi nízké ceny letenek na úkor snižování pohodlí
- Není zdarma občerstvení, méně místa, pouze jedna třída, složitá cenová tvorba, rezervace online, nižší spolehlivost, nezajišťují přestup ani mezinárodní lety
- **Největší diskontní aerolinky:** Easy Jet, Wizz Air, Ryan Air
- **Diskontní aerolinky v ČR:** Smart Wings,

3) **Charterové aerolinie:**

- Lety uskutečňovány podle objednávek, nepravidelné lety
- Většinou se jedná o přepravu velkých skupin, pronajata celá kapacita letadla,
- U nás např. Travel Service

4) **Malí přepravci:**

- Např. aerotaxi, tryskáč, vyhlídkové lety

LETECKÁ DOPRAVA V ČESKÉ REPUBLICE:

LETADLA:

- 2 největší výrobci – Airbus a boeing
- Členíme podle různých hledisek: např. podle velikosti, podle délky doletu, podle provozní rychlosti ...

LETENKY, FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ JEJICH CENU:

- Dopravní dokument, který potvrzuje uzavřenou smlouvu o přepravě mezi dopravcem a cestujícím
 - Je vystavena na jméno a je nepřenositelná
 - **Provedení:** elektronické, v minulosti sešitek s kupóny
 - **Způsob rezervace:** přes internet, letecká společnost, agentura IATA
 - **Největší letenkové servery v ČR:** letuška.cz, Student Agency, condor.cz, rezervační systémy Amadeus, Galileo a Sabre
 - **Overbooking, pokuty:** prodá se více míst, než je kapacita letadla, odmítnutí zákazníci musí být odškodněni, nad 3 hodiny pokuty v EU až 600 eur
 - **Cena letenky:** cenová tvorba je složitá, pro laika téměř nepochopitelná
- **Vzdálenost** - nebývá rozhodující, záleží především na konkurenci pro danou destinaci
- **Sezóna** - vysoká cena letenky především o hlavních prázdninách, na vánoce
- **Cestovní třídy:** First Class, Business Class, Economy Class
 - **Tarify:** plný (full), zlevněný – nevýhodou je pevné datum, poplatky, nemožnost překnihování
 - **Včasná rezervace:** obvykle levnější
 - **Poplatky:** za nadváhu zavazadla, pes na palubě, letištní poplatky, místenka, za platbu kartou, odletová taxa

LETIŠTĚ, ČÁSTI TERMINÁLU:

v Letiště jsou místa vybavená pro start a přistávání letadel, a to dráhami, budovami

s technickou infrastrukturou, zařízením pro řízení letového provozu, budovami a zařízením pro odbavování cestujících a nákladů (terminály)

- **Části letištního terminálu:** odlety a přílety, část veřejná a tranzitní

- **Služby na letišti:**

a) služby provozovatele: technické zajištění, bezpečnostní a záchranný systém, pronájem automobilů, stravovací služby, maloobchodní prodej včetně tax-free shopech, směnárenská činnost, nabídka poboček CK, informace, balení zavazadel

b) služby leteckých společností: prodej letenek, informační služby, odbavování

c) služby dalších subjektů: celní, pasové, stravovací, ubytovací, obchodní

- **Největší světová letiště:** J.F.K., Atlanta, Chicago,

- **Největší evropská letiště:** Heathrow, Charles de Gaulle, Frankfurt

- **Letiště Václava Havla:** 2 terminály, jižní a severní

- **Český aeroholding:** dočasný subjekt zahrnující letiště a ČSA, jeho účelem je zachránit ČSA a připravit k privatizaci

ODBAVENÍ PŘED ODLETEM:

- **Informační tabule:** informace o odletech, čas, zpoždění, společnost, odbavovací přepážka, destinace, číslo letu
- **Odbavovací přepážka check-in:** 2 hodiny předem, vstupní odbavení, registrace cestujícího, kontrola údajů na letence s údaji v rezervačním systému, identifikace podle dokladů, odtrhnutí z letenky letový kupon, vážení zavazadel a jejich označení visačkou

s kódem cíl. letiště, odevzdáno zapsané nebo odbavené zavazadlo, zavádí se samoodbavení (self check-in) u odbavovacích kiosků

- **Vstup do tranzitního prostoru:** bezpečnostní rentgenová kontrola a pasová a vízová kontrola, osobní kontrola, kontrola kabinových zavazadel (příručních)
- **Brána (gate):** cestující se dostává do vyčkávací čekárny, na které je organizován nástup do letadla, může být další kontrola, odevzdáme palubní vstupenku, nástup teleskopickým mostem nebo odvoz autobusem
- **Činnost průvodce:** zajistit včas dopravu na letiště, prostudovat plán letiště, poučit o odbavení a celních předpisech, být přítomen odbavení

PALUBNÍ SLUŽBY:

- **Druhy služeb:** bezpečnostní instruktáž, denní tisk, propagační materiály, dárky pro pasažéry, občerstvení, nápoje, prodej suvenýrů, kosmetiky ...
- **Bezpečnostní zásady:** audiovizuální zařízení, doklady potřebné pro přistání

ODBAVENÍ PO PŘISTÁNÍ:

- **Pasová kontrola:** pasová kontrola, pohovor s imigračním úředníkem, při přestupu na další let pasažér zůstává v tranzitu – pouze odbavení na transfer desk
- **Výdej zavazadel:**
- **Celní kontrola:** obvykle zelený pruh, případná zdravotní kontrola

ČASOVÁ PÁSMA:

- **Princip pásmového času:** svět je smluvně rozdělen na 24 poledníkových pásů, v každém platí čas středního poledníku (násobky 15°), Granwiche čas, Středoevropský + 1 hodina, letní čas – sezónní posun o 1 pásmo na východ
- **Pásmová nemoc jet leg:** únava a poruchy spánku plynoucí z narušení biorytmů po rychlém leteckém překonání 2-5 časových pásem

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA V ČR:

- **Počátky:** 20. léta 19. století
- **Výhody:** hromadnost, plynulost, bezpečnost, malá závislost na přírodních jevech, nižší náklady
- **Nevýhody:** nedostupnost některých oblastí a středisek, cena mezinárodní dopravy

Atrakce ve světě:

- **Nejdelší železnice:** Transsibiřská magistrála
- **Nejvýše položené železnice:** v Tibetu a ve Švýcarsku
- **Nerychlejší železnice:** v Pekingu, TGV, Šinkanzen
- **Železnice na světovém dědictví:** Sommering-Bahn Rakousko, Indická železnice

Železniční doprava v ČR:

- **Provozovatel tratí:** České Dráhy a. s., Správa železniční dopravní cesty
- **Dopravci:** ČD Pendolino, Regiojet, Leo Express, Skanska a. s., Veolia Transport
- **Kategorie a třídy vlaků:** 1. a 2. třídy, A, B, AB, WL ... osobní, rychlíky, spěšné, eurocity

Atrakce v ČR:

- **Horské železnice:** Jeseník, Krušné hory, Šumava
- **Ozubnicová a úzkorozchodné:** Tanvald-Kořenov, Jindřichův Hradec
- **Důlní železnice:** Kořenov, Zbyšov, Příbram, Český Krumlov
- **Železniční architektura, muzea, nostalgické jízdy:** České Budějovice - Linec, Národní technické muzeum, Posázavský pacifik, Orient express